

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfint nr.180, bir.600
tel.: +373 (0) 22 21-28-07

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Штефан чел Маре, 180, каб. 600
тел.: +373 (0) 22 21-28-07

DECIZIA din 17 aprilie 2014

în cauza nr. 060/2014 pornit la plîngerea avocaților Roman Zadoinov, Violeta Gașițoi, Veronica Mihailov-Moraru, Natalia Molo ag, Mihail Durnescu, Oleg Palii și Larisa Volo ina privind discriminarea bazat pe statutul profesional și pe avere la determinarea costului polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală .

Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, la ședințele de deliberare din 21 martie, 3 aprilie și 17 aprilie 2014, în componența:

Oxana GUMENNAIA – Președinte ,
Doina-Ioana STRISTEANU – Membru ,
Ian FELDMAN – Membru,
Lucia GAVRILIȚĂ – Membru ,
Andrei BRIGHIDIN – Membru,

au examinat cauza nr: 060/2014 cu participarea

petiționarilor: Violeta Gașițoi, Veronica Mihailov-Moraru, Mihail Durnescu, Sergiu Gîncă și a
reclamaților: Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Compania Națională de Asigurări în Medicină ,

cu privire la: discriminarea bazată pe statutul profesional și pe avere la determinarea costului polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală ,

au deliberat cu privire la următoarele:

I. Actele de procedură îndeplinite

- 1.1 La 19 februarie 2014, în adresa Consiliului a parvenit plîngerea domnului Roman Zadoinov, înregistrată cu nr. 135, către Compania Națională de Asigurări în Medicină (f.d.1-6). La 4 martie 2014 Consiliul a expediat în adresa petiționarului o citație, prin care l-a invitat la ședința de audieri pe cauza dată la 24 martie 2014, ora 11.00 (f.d. 8-9).
- 1.2 În aceeași zi, 4 martie 2014, instituțiilor reclamate le-a fost expediată cîte o scrisoare, prin care li s-a cerut prezentarea poziției sale cu privire la argumentele petiționarului și să depună probe în susținerea poziției sale. Totodată, instituțiile reclamate au fost citate la ședința de audieri pe cauza dată la 24 martie 2014, ora 11.00 (f.d.10-15).
- 1.3 În același timp, Consiliul a invitat Uniunea Avocaților din Republica Moldova să participe la examinarea cauzei vizate în calitate de persoană interesată și a citat-o la ședința de audieri din 24 martie 2014, ora 11.00 (f.d. 16-18).
- 1.4 La 10 martie 2014, în adresa Consiliului a parvenit plîngerea avocatei Veronica Mihailov-Moraru și Natalia Molo ag, înregistrată cu numărul 175, către Compania Națională de Asigurări în Medicină . Plîngerii i-a fost atribuit număr de dosar 072/14 (f.d. 19-22).
- 1.5 Consiliul a recepționat, la data de 14.03.2014, susținerile instituțiilor reclamate (f.d. 23-27).
- 1.6 La 17 martie 2014, un membru al Consiliului, fiind abonat la Grupul Google "EmbrassyLawyer", anexează la materialele acestui caz corespondența avocaților privind obiectul acestor plîngeri (f.d. 28-31) și anexează la mesaj care conțineau scrisorile oficiale expediate de Uniunea Avocaților către Ministerul Justiției din 02.10.2013 (f.d. 32-33) și către Comisia Juridică, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova din 12.12.2013 (f.d. 34-37).
- 1.7 La 17 martie 2014, în adresa Consiliului a parvenit plîngerea avocatului Mihail Durnescu, înregistrată cu nr. 215, către Ministerul Justiției și Compania Națională de Asigurări în Medicină . Plîngerii i-a fost atribuit număr de dosar 077/14 (f.d. 38-39).
- 1.8 La 18 martie 2014, un membru al Consiliului a înregistrat o notă de autosesizare privind presupusa discriminare a femeilor avocate în acces egal la serviciile de asigurări medicale pe perioada aflării în concediu pentru îngrijirea copilului (f.d. 40-41).

- 1.9 La 18 martie 2014 petiționarul Roman Zadoinov a depus în adresa Consiliului o cerere prin care a solicitat ca în procesul examinării cauzei să fie atras în calitate de reclamant Ministerul Sănătății al Republicii Moldova (f.d. 42).
- 1.10 La 19 martie 2014 în adresa Consiliului a parvenit plîngerea doamnei Violeta Gașoi, înregistrat cu nr. 230, către Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină. Plîngerii i-a fost atribuit număr de dosar 081/14 (f.d. 43-45).
- 1.11 La 19 martie 2014 membrul-raportor pe cauza dată a dispus, printr-o rezoluție, conexarea plîngerilor avocaților Roman Zadoinov, Veronica Mihailov-Moraru, Natalia Moloagă, Mihail Durnescu și Violeta Gașoi într-o cauză comună cu numărul 060/14. Totodată, Consiliul a invitat părțile la ședința de audieri, stabilită pentru data de 24 martie 2014 (f.d. 46-47).
- 1.12 La 19 martie 2014 Consiliul a expediat, printr-o scrisoare de însoțire, în adresa Ministerului Sănătății și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nota de autosesizare din 18.03.2014, invitînd părțile să-și pregătească pozițiile pentru ședința de audieri din data de 24.03.2014 (f.d. 48-49).
- 1.13 La 24 martie 2014 a avut loc ședința de audieri a Consiliului pe marginea plîngerilor vizate. Tot în aceeași zi, Consiliul a recepționat încă o plîngere de la avocații Oleg Pali și Larisa Voloșina, reprezentanți de Serghei Gîm (f.d. 51 – 55).
- 1.14 Uniunea Avocaților din Republica Moldova a prezentat poziția sa prin scrisoarea din 25.03.2014, recepționată de Consiliu la 26.03.2014 (f.d. 57 -58).
- 1.15 Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus pledoarii scrise suplimentare după ședința de audieri (f.d. 60-61).

II. Admisibilitatea plîngerii:

- 2.1 Plîngerile corespund cerințelor Art. 13 din Legea nr. 121 privind asigurarea egalității și nu ridică excepții de inadmisibilitate prevăzute de Art. 14 din aceeași lege. Reclamații nu au ridicat excepții de inadmisibilitate a plîngerilor.

III. Obiectul plîngerii:

- 3.1 Petiționarii, fiind avocați de profesie, susțin că sînt discriminați pe două criterii: statut profesional și avere la determinarea costului polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, motivînd că legislația în vigoare nu le acordă nici o posibilitate de a procura polița de asigurare medicală cu reducere, în comparație cu alți beneficiari ai asigurării medicale obligatorii.
- 3.2 Se mai susține că legislația în vigoare este una discriminatorie pentru femeile avocate înscrise pentru că sînt obligate să prezinte dovada suspendării licenței de avocat pentru a beneficia de polița de asigurare medicală obligatorie gratuit pe perioada maternității, nașterii și lăuziei, în comparație cu femeile înscrise neangajate în câmpul muncii.
- 3.3 Consiliul, de asemenea, a sesizat că femeile avocate nu beneficiază de polița de asigurare medicală gratuit pe timpul îngrijirii copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în comparație cu femeile angajate în câmpul muncii a căror contract individual de muncă este suspendat în legătură cu îngrijirea copilului de pînă la vîrsta de 3 ani.

IV. Motivele de fapt și de drept

A. Susținerile petiționarilor

- 4.1 În plîngerile depuse se arată că legislația Republicii Moldova, care reglementează raporturile de asigurare obligatorie în medicină, are caracter discriminatoriu față de persoanele care își desfășoară activitatea de avocat. Petiționarii fac referire la prevederile (1) punctului 17¹ din Regulamentul privind modul de completare, eliberare și evidențierea polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1015 din 05.09.2006 "Cu privire la aprobarea unor acte normative", (2) Art. 22 alin. 1) din Legea nr. 1593-XV din 26.12.2006 cu privire la mărirea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală prin care avocaților, notarilor și executorilor judecătorești nu li se permite procurarea poliței de asigurare medicală cu reducere, în timp ce persoanelor care

desfășoară alte activități, decât cele nominalizate, li se permite procurarea poliței de asigurare medicală cu reducerile stabilite prin lege. Nici o prevedere din actele normative de referință nu explică de ce avocații sînt incluși într-o singură excepție cu notarii și executorii judecătorești. Ei consideră că avocații sînt discriminați în raport cu notarii și executorii judecătorești, fiindcă sunt tratați în mod egal cu aceștea, deși se află în situații diferite.

- 4.2 În susținerea poziției sale, avocații indică că principiul egalității se încalcă atunci cînd avocații sînt tratați la fel ca și notarii și executorii judecătorești, stabilindu-se că acestor trei grupuri nu li se aplică achitarea parțială a poliței de asigurare medicală, în cazul în care polița se achită pînă la data de 31 martie, așa cum se aplică altor categorii de cetățeni ai Republicii Moldova. În comunicatul de presă al CNAM-ului, lansat în ianuarie 2014, cum de altfel și în alți ani, se indică, "[...] Fondatorii de întreprinderi individuale, arendații, arendatorii, alii cetățeni care nu sînt angajați și nu sînt asigurați de Guvern își vor asigura riscul financiar în caz de îmbolnăvire, achitînd suma de 2 028 lei, ceea ce reprezintă 50% din prețul integral al poliței. Proprietarii de terenuri agricole își vor asigura riscul cu 1 014 lei, achitînd doar 25% din prima medicală, la Agențiile teritoriale ale CNAM. [...] Dintre persoanele care achită prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în mod individual doar notarii, avocații și executorii judecătorești vor procura polița medicală în mărime integrală. Aceștia vor achita prima pînă pe 31 martie 2014, la Agențiile Teritoriale ale CNAM [...]" (<http://www.cnam.md/?page=46&news=341>). Petiționarii consideră că un avocat nu poate fi comparat cu un notar și un executor judecătoresc pentru că veniturile primului nu sînt garantate prin lege pe cînd notarul și executorul judecătoresc au un venit garantat prin hotărîri de Guvern, stabilindu-li-se tarife minime pentru serviciile lor și un teritoriu pe care un notar și un executor judecătoresc obligatoriu îl deservește. De exemplu, din Legea cu privire la activitatea notarială, articolul 14¹, fiecare notar are sectorul său pe care îl deservește, și persoana îi procură serviciile pentru că notarul are competență teritorială. Lui îi se asigură prin legislație grup de clienți, venit minim și volum minim de lucru. Exact și în situația executorilor judecătorești. Acestora prin lege le este stabilit teritoriul pe care ultimii îl deservește, obligatoriu pe unele tipuri de cazuri, și au un onorariu stabil, fixat prin hotărîrea Guvernului, taxele executorilor judecătorești și a notarilor sînt stabilite prin legi. De aceea petiționarii susțin că notarii și executorii judecătorești au o stabilitate financiară în activitatea sa, aceștia avînd prin lege un teritoriu obligatoriu pe care îl deservește contra plată și avînd tarife reglementate prin hotărîrea de guvern.
- 4.3 În situația lor, înșurubă, a avocaților, acestora nu le este stabilit prin lege un teritoriu obligatoriu de activitate și nu au nici tarife minime pe care cetățenii trebuie să le achite cu titlul de onorarii pentru munca efectuată, în cele din urmă prin interzicerea avocaților de a beneficia de reducere la achitarea poliței de asigurare medicală, egalînd profesia de avocat cu cea de notar și executor este una discriminatorie, deoarece profesia de avocat este în poziție diferită prin lege, motiv pentru care avocații nu pot să fie tratați egal cu notarii și executorii judecătorești, aceștia trebuie să fie tratați egal cu celelalte categorii de cetățeni care, prin lege, beneficiază de reducere la achitarea poliței de asigurare în medicină dacă achită această poliță pînă la data de 31 martie a fiecărui an.
- 4.4 Avocata Violeta Gașițoi suplimentar arată că "[...] avocatele femeii sînt discriminate față de persoanele neangajate în cîmpul muncii, deoarece, în cazul în care o avocată este înșurubă, aceasta nu poate beneficia de polița de asigurare gratuită așa cum beneficiază persoanele neangajate în cîmpul muncii [...]" (f.d. 44).
- 4.5 Un alt aspect invocat în plîngere de Violeta Gașițoi se referă la faptul, că deși legea prevede că polița de asigurare este achitată pentru 12 luni, în ipoteza în care beneficiarul o procură, spre exemplu, la 30 martie a fiecărui an, polița va fi valabilă de fapt doar 9 luni, deși ar trebui să fie valabilă inclusiv pînă la 30 martie a anului următor (f.d. 44).
- 4.6 În cadrul ședinței de audieri din 24 martie 2014, avocata Violeta Gașițoi, suplimentar la cele expuse în plîngere, a invocat: "Cît privește persoanele înșurubă și care au la întreținere copii, deci avocații sînt tratați ca persoanele neangajate în cîmpul muncii în perioada de sarcină și primesc indemnizația pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 1 an și 6 luni ca persoanele neasigurate. Totodată, persoanele neasigurate în timpul sarcinii, cît și în perioada cît îngrijesc copiii pînă la 1 an și 6 luni beneficiază de polița de asigurare gratuită, pe cînd avocații nu beneficiază de această poliță de asigurare gratuită. Avocații, ca să beneficieze de această poliță de asigurare gratuită, în mod obligatoriu trebuie să treacă o procedură

suplimentar de suspendare a licenței, de înregistrare a acestei suspendări prin toate instituțiile și doar atunci poate să se ia o decizie ca să beneficieze pe această perioadă de polițea de asigurare gratuit. Noi considerăm, de fapt, că pînă în prezent, Ministerul Sănătății, sînt responsabili, pentru că anume din ei sunt cei care decid vis-a-vis de polițele care trebuie să se încaseze pentru polițele de asigurare, cine beneficiază de reduceri și cine nu beneficiază. Din informația pe care o deținem, Uniunea Avocaților a venit către Ministerul Sănătății cu propuneri ca avocații să poată beneficia de această reducere, însă Ministerul Sănătății s-a opus vehiment pentru a ne include în această listă de a putea beneficia de reduceri în cazul în care achităm pînă pe data de 31 martie. De aceea, responsabil nu este Parlamentul, pentru că odată ajunsă legea în Parlament, din ei o votează și cum au primit-o, dar responsabil este Ministerul Sănătății. CNAM-ul a fost atras ca să-și expună punctul de vedere, pentru că din ei aplică această lege” (f.d. 64-65)

- 4.7 În cadrul ședinței de audieri din 24 martie 2014, avocata Veronica Mihailov-Moraru, suplimentar la cele expuse în plîngere, a invocat: ”Vreau să atrag atenția că plîngerea noastră este axată pe necesitatea de constatare a discriminării avocaților în raport cu notarii și executorii judecătorești, și nu neapărat prin prisma că nu sunt acele organele legislative care ar hotărî situația, deci nu am solicitat modificarea legislației sau situației în cauză, noi am solicitat mai întîi constatarea situației prin prisma legii și constatarea situației defavorabile a avocaților în raport cu notarii și executorii judecătorești în atitudinea oferită acestora de către CNAM și Ministerul Sănătății. Atragem atenția dvs că noi solicităm constatarea discriminării avocaților pe criteriul activității profesionale și pe criteriul economic. Activitatea profesională a avocaților nu este deloc identică cu activitatea notarilor și executorilor judecătorești, pe cînd activitatea notarilor și executorilor judecătorești este mult mai similară din punct de vedere al obiectului serviciilor pe care le prestează. La argumentele invocate de către CNAM și Ministerul Sănătății așa avea de replicat faptul că cele 3 profesii nu sînt deloc profesii pe picior de egalitate și faptul că în sistemul juridic există Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat nu pune în situație egală avocații cu notarii și executorii, fiindcă Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat este o opțiune pentru avocați de a oferi servicii în baza unui contract de prestare a serviciilor de colaborare cu statul în anumite cazuri cînd avocatul activează din contul statului și tarife pentru acestea sînt recunoscute ca fiind foarte mici și nu sînt prevăzute nici condiții cu privire la cît de des le sînt alocate astfel de cauze din contul statului și o anumită siguranță, stabilitate financiară, deci poate fi un caz în jumătate de an, poate fi un caz într-o lună. De asemenea, am vrea să facem referire nemijlocit la art. 22 alin. (2) din Legea cu privire la mîrimea, modul de calculare a primelor de asigurare obligatorie medicală, care spune că: ”Prin Legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală se poate stabili o reducere a primei de asigurare obligatorie în suma fixă pentru unele categorii de plătitori prevăzute în Anexa nr. 2”, iar în Anexa nr. 2 sînt stipulate și avocații. Și dacă ne uităm și la Legea nr. 330 cu privire la fondurile asigurătorilor obligatorii, vedem că în art. 4 alin. (2) se stabilește că ”prima de asigurare de asistență obligatorie medicală calculate în suma fixă în valoarea absolută pentru toate categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr. 2 se stabilește în sumă de 4056 de lei”. Deci, Legea nr. 1593 prevede posibilitatea ca organele în cauză – Ministerul Sănătății, CNAM să stabilească acele categorii din anexa nr. 2 să poată beneficia de această reducere de 50%, dar nu indică în care situații se decide această. Deci, undeva pînă la legal de a hotărî posibilitatea acestora este, dar ea nu este aplicată și nu este clar și previzibil legea noastră în ce cazuri pot aplica și cine hotărîte. Și referitor la nota de autosesizare privind femeile însărcinate, a dori să menționez următoarele. Considerăm că avocatele însărcinate sînt discriminate în dreptul de a beneficia de polița medicală gratuită de stat pe perioada sarcinii, îngrijirii copilului, argumentînd prin faptul că dacă este o femeie angajată în timpul muncii, ea poate beneficia de asigurare medicală a copilului pînă la 3 ani, și de la 3 la 6 ani în dependență de contractul pe care îl are cu angajator. Femeia avocat este asociat cu persoană neangajată și numai atunci cînd ea aduce confirmarea că și suspendă licența. Cum poate fi asociat femeia avocat cu statutul de persoană neangajată cînd ea achită fond social, achită impozite, achită polița de asigurare medicală poate și ani de zile? Și nu în ultimul rînd, dacă privim avocat atunci cînd ea își suspendă licența și presupunem că ea își suspendă licența în 8-a, a 9-a lună de sarcină, în dependență de activitate, se primește conform legii cu privire la asigurarea obligatorie în medicină ea beneficiază de polița medicală gratuită și zicem luna care i-a rămas pînă la naștere, 8 - 9 luni, perioada de sarcină

i perioada de l uz , care este stabilit de 42 de zile, deși științific medical perioada de l uz este considerat de 8 s pt mîni, nu tiu din ce considerent este considerat de reclamați de 42 de zile. Bine, dar cum r mîne cu faptul c femeia avocat își poate suspenda licența în leg tur cu cre terea copilului pîn la 1 an i 6 luni sau pîn la 3 ani. Înțelegem argumentele expuse anterior c femeile avocate nu au un angajator care s le achite cît timp ea st în concediu de maternitate, dar ea a achitat din onorariul s u impozite, contribuții sociale, fondul medical, deci ar trebui s fie prev zut prin lege anumit reglementare, dac nu de 3 ani, mac r 1 an i 6 luni care s fie asigurate femeiei avocate de a beneficia de polița medical pe perioada îngrijirii copilului reieșind din contribuțiile pe care ea le-a f cut anterior de ani de zile” (f.d.65-66).

B. Susținerile reclamatului Compania Național de Asigur ri în Medicin

4.8 Prin scrisoarea nr.02/21-112/375 din 13 martie 2014, conducerea Companiei a comunicat urm toarele: “[...] consider m c argumentele invocate de petționar în ceea ce privește aspectele comparative ale activit ții avocaților cu activitatea executorilor judec tore ti i notarilor sînt declarative i subiective. Toate persoanele fizice ce practic profesii libere (notari, avocați și executorii judec torești), sînt pe picior de egalitate în ceea ce privește existența sau nu a unui venit stabil, statul nu poate s fie garantul profitabilit ții activit ții acestor categorii de persoane. Deosebirea dintre profesiile libere, este condiționat de rolul i misiunile ce le îndeplinesc acestea, tentativele petționarului de a poziționa aceste profesii pe picior de egalitate, implicînd noțiuni de diferenț de tratament sînt a priori lipsite de temei legal. În ceea ce privește poziția avocaților, statul le asigur retribuirea asistenței juridice acordate în conformitate cu Legea cu privire la asistența juridic garantat de stat, garanteaz posibilitatea de exercitare a profesiei și contribuie la crearea de condiții favorabile în acest scop. Consider m, c un exemplu elocvent de susținere din partea statului a avocaților, s-a realizat printr-un ir de modific ri operate la legislația procesual civil prin excluderea reprezent rii în instanța de judecat de c tre persoane fizice nelicențiate, ceea ce garanteaz nemijlocit un flux stabil de clienți pentru acordarea asistenței juridice de c tre avocați. Accentu m asupra faptului c prin Legea nr. 286-XVI din 20.12.2007 ”Pentru modificarea i completarea unor acte legislative”, a fost modificat Anexa nr. 2 la Legea nr.1593-XV din 26.12.2002 „Cu privire la m rimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenț medical ”, avocații și notarii care au obținut licența în modul stabilit de lege, au fost atribuți la categoriile de pl titori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenț medical în sum fix , care se asigur în mod individual. Luînd în considerare c , în urma adopt rii Legii privind executorii judec torești, persoanele nominalizate pierdeau statutul de funcționari publici care pl tesc primele de asigurare obligatorie de asistenț medical în form de contribuție procentual la salariu i la alte recompense, Ministerul Justiției anticipînd prevederile incluse în Legea nr. 121 din 25.05.2012 ”Cu privire la asigurarea egalit ții”, prin not informativ la proiectul Legii nr. 37 „Privind modificarea i completarea unor acte legislative”, prin care a fost modificat Legea nr. 1593-XV din 26.12.2012 a reiterat faptul, c executorii judec tore ti urmeaz a fi inclu i în categoriile de pl titori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenț medical în sum fix ce se asigur în mod individual, luînd în considerare faptul, c pentru profesiile liberale (notari, avocați, executori judec tore ti) urmeaz a fi aplicate criteriile unice. Mențion m, c m rimea primelor de asigurare de asistenț medical se calculeaz de c tre Ministerul S n t ții, conform prevederilor art.17 din Legea nr. 1585-XIII din 27.02.98 ”Cu privire la asigurarea obligatorie de asistenț medical ” i se aprob anual prin legea fondurilor obligatorii de asistenț medical pentru fiecare an de gestiune. [...] Compania Național de Asigur ri în Medicin execut cu strictete actele legislative și normative, solicitînd în limitele competenței funcționale executarea lor și de la alți subiecți ai raporturilor de asigurare obligatorie de asistenț medical . În ceea ce prive te pretinsul tratament discriminatoriu vis-a-vis de achitarea primei de asigurare în sum fix cu reducere de 50%, consider m c achitarea integral a primei de asigurare obligatorie de asistenț medical în sum fix vizeaz o întreg categorie de persoane i nu individual persoana avocatului Zadoinov Roman în coraport cu alți avocați de aceea i categorii de pl titori. Conform prevederilor alin.2, art. 22 din Legea nr. 1593-XV din 26.12.2002 prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistenț medical se poate stabili o reducere a primei de asigurare obligatorie de asistenț medical în

sum fix pentru unele categorii de plătitori prevăzute la anexa nr. 2 la legea respectivă. În legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2014 (nr.330 din 23.12.2013) este prevăzută norma reducerii de 50% la prima de asigurare obligatorie de asistență medicală stabilită în sumă fixă achitată în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a legii respective, pentru persoanele fizice neangajate prevăzute la pct. 1 lit. b), c), d) și e), pct. 3 și la pct. 4 din anexa nr.2 la Legea nr. 1593-XV din 26 decembrie 2002 și a reducerii de 75% pentru proprietarii de terenuri cu destinație agricolă. Practica aplicării acestei înlesniri a demonstrat impactul pozitiv în vederea protecției financiare a categoriilor de populație cu venituri mici și sporirii gradului de acoperire a populației cu asigurări obligatorii de asistență medicală. În contextul celor expuse, conchidem că nu există o diferență de tratament discriminatoriu la achitarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă de către trei avocați, respectându-se cu strictețe principiul egalității plătitorilor de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală. [...]”(f.d. 25-27).

4.9 În cadrul ședinței de audieri din 24 martie 2014, reprezentantul CNAM a invocat următoarele: ”În ceea ce privește CNAM, eu nu știu de ce noi am fost atrase ca reclamați, din cele expuse de petiționari noi nu am văzut fapte discriminatorii de care putem să fim învinuiți. Noi suntem executorii unui act legislativ, probele eu nu prea observ că sînt anexate prin care CNAM însuși ca persoană juridică, ca instituție, să fie comis printr-un act administrativ intern sau prin niște acțiuni acte discriminatorii în privința avocaților. Nu negăm faptul că profesia de notar, avocat și executor judecătoresc sînt profesii totalmente diferite, nu ține de competența noastră de a ne expune că sînt egale. Ele din start nu pot să fie egale dat fiind faptul că domeniul de activitate și misiunile lor sînt diferite. Noi avem nota informativă a Ministerului Justiției la Legea cu privire la executorii judecătorești prin care s-a expus că domeniul fiscal și alte domenii aceste sînt profesii libere și sînt pe picior de egalitate, deci aceasta este nota organului care este abilitat de a duce evidența persoanelor profesiilor libere. Luînd în considerație că toate proiectele de acte legislative trecînd prin Parlament sînt avizate de un birou de comisii, sînt un birou de comisii, atît avizele direcției juridice, avizele Ministerului Justiției, Ministerului Sănătății, considerăm că aici este vorba despre un act legislativ pe care avocații îl contestăm, și nu cred că CNAM poate fi învinuit pentru tratamente discriminatorii față de avocați. La moment pot să vă comunicăm că la CNAM nu a parvenit nici o cerere din partea Uniunii Avocaților și Ministerului Justiției de a schimba situația în privința reducerii la achitarea primelor de asigurare medicală. Noi nu negăm faptul că unele categorii trebuie să beneficieze de reduceri. Luînd în considerație că noi ne străduim să ne axăm pe faptul că datorită unui raport aport economic veniturilor s-a luat în considerație, probabil, venitul categoriilor de persoane un pic mai defavorizate decît avocații. Nu pot să mă expun, fiindcă veniturile avocaților nu sunt publice, nu pot să spun care avocat cîntă a cîntă și facem comparație cu notarii și vedem care din ei sînt mai favorizați fiindcă nu este corect, sînt profesii diferite, clientela diferită și alte momente pe care nu putem să ne expunem despre egalitatea lor pe anumite criterii. Statul la momentul de față se străduie să includă la reduceri persoanele din sectorul agricol, etc. deci, categoriile de persoane care la momentul de față statul consideră că necesită să fie susținuți pe anumite capitole. CNAM este deschis pentru cooperare și conlucrare pentru capitolul dat, dacă este o argumentare economică și financiară corectă și dacă are suficienți bani de a - și permite de a acorda reduceri la toate categoriile de persoane. Noi suntem disponibili de a discuta pe subiectul dat” (f.d. 66-67)

4.10 Totodată, reprezentantul CNAM, vis-a-vis de întrebările ridicate de petiționari, a explicat: ”Prin legea fondurilor asigurărilor medicale este stabilită data achitării poliței de asigurare începînd cu data de 1 ianuarie, deci persoanelor este oferită posibilitatea achitării poliței în perioada între 1 ianuarie pînă la 31 martie a anului respectiv. Orice persoană poate procura polița de asigurare la 1 ianuarie, respectiv, riscul va fi preluat din data achitării primei de asigurare. Fiecare persoană își rezervează dreptul său de a achita în perioada delimitată de lege, deci sînt și persoane care achită și la finele anului, respectiv, nu și-au îndeplinit obligațiile în termen – achită și cu amenzii și cu penalități, dar polița se va activa pe perioada restrînsă din momentul cînd persoana a achitat prima de asigurare. Deci este un principiu universal pe care nu putem să-l neglijăm, și momentul achitării primei este momentul stabilirii statutului de persoană asigurată, deci statul prin lege garantează dreptul de a deveni persoană asigurată începînd cu 1 ianuarie, deci persoana liberă își alege să fie la 1 ianuarie asigurată sau de la 31 martie [...]” (f.d. 67). “[...] La capitolul ”Propuneri de modificări la legislație” Ministerul Sănătății anual vine cu avizarea din partea CNAM. Pe subiectele înaintate spre avizare, Compania se

expune în limitele competenței. Deci dac este solicitat o anumit reducere i este argumentat economic, noi în dependență de argument rile care sînt date de Ministerul S n t ții aviz m pozitiv sau negativ propunerile respective. i Ministerul S n t ții și CNAM sînt abilitate de a prezenta propuneri de modificare a legislației. Referitor la întrebarea dac Ministerul S n t ții a avizat Legea cu privire la polița de asigurarea medical obligatorie, eu nu v pot da o explicație la moment, dar știu c este o not informativ c tre Parlament a Ministerului S n t ții la capitolul dat, prin care este argumentat poziția cu privire la reduceri” (f.d. 67-68).

C. Susținerile reclamatului Ministerul S n t ții

4.11 Prin scrisoarea nr. 01-9/445 din 13 martie 2014, reclamatul Ministerul S n t ții a comunicat urm toarele: “[...] Ministerul S n t ții nu consider a țiunile descrise în plîngere ca fiind discriminare interzis de art.1, 2, 4 i 8 ale Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalit ții. [...] Reducerile la procurarea polițelor de asigurare în medicin , precum i cuantumul procentelor de reducere sînt decise de c tre Parlamentul Republicii Moldova. Ultima dat aceste reduceri au fost stabilite prin Legea fondurilor asigur rii obligatorii de asistență medical pe anul 2014 nr. 330 din 23 decembrie 2013. [...] Dat fiind faptul, c Legea fondurilor asigur rii obligatorii de asistență medical pe anul 2014 nr. 330 din 23 decembrie 2013 nu prevede careva reduceri pentru notarii publici, executorii judec torești și avocați, categoriile de persoane menționate nu beneficiaz de careva reduceri la procurarea polițelor de asigurare în medicin . Tratamentul egal al notarilor publici, executorilor judec torești și avocaților la procurarea polițelor de asigurare în medicin rezult din prevederea punctului 2 din anexa nr. 2 al Legii nr. 1593-XV din 26.12.2006 cu privire la m rimea, modul i termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorii de asistență medical [...]. Ministerul S n t ții nu are drept s interpreteze prevederile Legii fondurilor asigur rii obligatorii de asistență medical pe anul 2014 nr. 330 din 23 decembrie 2013 și, prin consecință , nu poate oferi r spuns la întrebarea nr. 4 în sensul care ar fi fost justificarea obiectiv i rezonabil pentru tratamentul aplicat avocaților, la pretinsa privire a avocaților de dreptul de a procura polița de asigurare medical cu reducere. În aceea i ordine de idei, prin prisma art. 42-44 menționate, ale Legii nr. 780 – XV din 2001 privind actele legislative, Ministerul S n t ții nu poate oferi r spuns la întrebarea nr. 5, ori dezv luirea scopului legitim urm rit la adoptarea Legii fondurilor asigur rii obligatorii de asistență medical pe anul 2014 nr. 330 din 23 decembrie 2013 ține exclusiv de competența Parlamentului Republicii Moldova.” (f.d. 23-24).

D. Susținerile Uniunii Avocaților din Republica Moldova

4.12 În susținerile sale, Uniunea Avocaților indic “[...] pîn în anul 2009, toate categoriile de pl titori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medical în sum fix beneficiau de aceea i reducere de 50%. Începînd cu anul 2009, avocații, notarii și executorii judec tore ti au fost lipsiți, f r careva explicații, de aceast înlesnire. Din 2014, se propune ca aceste înlesniri s fie extinse i asupra mai multor categorii de cet țeni str ini. Conform Listei avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat pentru anul 2013, în țara noastr activeaz circa 1750 de avocați cu licență nesuspendat . În acela timp, se prognozeaz c în anul 2014 sistemul asigur rilor obligatorii de asistență medical s includ 59000 persoane (faț de 51000 în anul 2013) care au obligația de a achita prima de asigurare în mod individual. [...] În acest context, v inform m c marea majoritate a avocaților este financiar mai defavorizat decît fondatorii de întreprinderi individuale, titularii de patent de întreprinz tor sau persoane fizice care dau în arend unit ți de transport, înc peri, utilaje i alte bunuri materiale – toți beneficiarii ai înlesnirilor discutate [...]” (f.d. 57-58).

V. Dreptul național și internațional relevant

5.1 **Constituția Republicii Moldova prin alin.(2) din art. 16** garanteaz dreptul la egalitate declarînd c ”to i cet enii Republicii Moldova sînt egali în fa a legii i a autorit ilor publice, f r deosebire de ras , na ionalitate, origine etnic , limb , religie, sex, opinie, apartenen politic , avere sau de origine social .” **Art. 54** stabile te: „(1) În Republica Moldova nu pot fi

adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protecției drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

- 5.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012** stabilește la **Art. 1 alin. (1)** ”Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferele politic, economic, social, cultural și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar. Art. 2 oferă **definiția discriminării** ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse. Conform **Art. 3**, subiecți în domeniul discriminării sînt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat. Art. 8 interzice orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la servicii de sănătate, indicînd o listă deschisă de bunuri și servicii.
- 5.3 **Legea nr. 1593-XV din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală**, prevede la **Art. 22** prevede că : (1) „Persoanele fizice incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr. 2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a legii fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală pe anul respectiv. (2) Prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală se poate stabili o reducere a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru unele categorii de plătitori prevăzute la anexa nr.2 în cazul în care aceștia vor achita prima de asigurare în termenul stabilit la alin.(1)”
- 5.4 **Anexa 2 din Legea nr. 1593-XV din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală**, în **pct. 2** prevede, printre alte categorii de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, și ”avocații neangajați indiferent de forma juridică de organizare a activității, care au obținut licență în modul stabilit de lege.”
- 5.5 **Legea nr. 330 din 23.12.2013 cu privire la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2014, alin. (2) din art. 4** prevede: ”Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 1593-XV din 26 decembrie 2002 se stabilește la 4056 de lei.” **Alin. (3) din art. 4** din legea nominalizată stabilește, că ”persoanele fizice prevăzute la pct. 1 lit. b), c), d) și e), pct. 3) și la pct. 4) din anexa nr. 2 la Legea nr. 1593-XV din 26 decembrie 2002, care achită în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi prima de asigurare obligatorie de asistență medicală stabilită în sumă fixă, beneficiază de o reducere de 50% din suma stabilită la alin. (2) din prezentul articol”.
- 5.6 **Legea 1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală** în **alin. (2) din art. 4** prevede: ”Asiguratul este persoana fizică sau juridică obligată prin lege să asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi și/sau riscul de a se îmbolnăvi al altor categorii de persoane a căror asigurare este de competența lui”. **Alin. (3) din art. 4** prevede: ”Asigurat pentru persoanele angajate (salariați) este angajatorul”. **Alin. (4) lit. h) din art. 4** prevede că Guvernul are calitatea de asigurat pentru gravidele, parturientele, și liuzele neangajate cu domiciliul în Republica Moldova și aflate la evidența instituțiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin. (9) cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual. **Alin. (5) lit. f) din art. 6** prevede: ”Acțiunea poliței de asigurare obligatorie de asistență medicală se suspendă în cazul:” suspendării contractului individual de muncă din inițiativa salariatului, cu excepția cazurilor de aflare în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani și de aflare în concediu pentru îngrijirea unui membru bolnav al familiei cu durată de pînă la un an, conform certificatului medical.”

- 5.7 **Regulamentul privind modul de completare, eliberare și evidența polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1015 din 05.09.2006, pct. 17¹ prevede: „Notarii publici, executorii judecătorești și avocații neangajați, înregistrați la agenția teritorială a CNAM ca plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, vor prezenta, personal sau prin scrisoare recomandată, la agenția teritorială a CNAM dovada achitării primei de asigurare în sumă fixă pentru anul respectiv de gestiune.” Pct. 20 lit.a) subpct. 6) prevede că pagina doi de completare a poliței de asigurare pentru gravide, parturiente și lăuze va conține date cu privire la termenul de activare a poliței de asigurare – ca fiind „pe termenul gravidității, parturienței și lăuziei, rmas de la data eliberării poliței, calculat în baza înscrierilor din Trimiterea-extras Formular 027/e, eliberat de medicul de familie la care e înregistrat persoana sau medicul obstetrician-ginecolog, care a stabilit diagnosticul”.
- 5.8 **Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, art 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.
- 5.9 **Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”
- 5.10 **Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cauza Thlimmenos v. Greece (cererea nr. 34369/97) din 06.04.2000**, pct. 44 prevede: „Curtea a considerat până acum că dreptul în conformitate cu articolul 14 de a nu fi discriminat în exercitarea drepturilor garantate de Convenție este încălcat atunci când statele tratează diferit persoanele aflate în situații similare, fără a oferi o justificare obiectivă și rezonabilă (a se vedea Inze § 41). Cu toate acestea, Curtea consideră că aceasta nu este singura față de interdicției de discriminare prevăzută la articolul 14. Dreptul de a nu fi discriminat în exercitarea drepturilor garantate de Convenție este, de asemenea, încălcat atunci când statele, fără o justificare obiectivă și rezonabilă nu tratează diferit persoane ale căror situații sunt semnificativ diferite.”

VI. În concluzie, Consiliul reține următoarele:

- 6.1 Din probele acumulate la dosar, precum și din explicațiile oferite suplimentar de părți, Consiliul constată că plângerea petiționarilor ridică întrebări complexe în domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru avocați. Petiționarii au invocat trei aspecte presupuse discriminatorii: 1) excluderea avocaților din categoriile de persoane care pot să-și procure polița de asigurare cu reducere în condițiile legii; 2) avocatele însărcinate, parturiente și lăuze pot beneficia de polița de asigurare gratuită pe perioada gravidității, parturienței și lăuziei doar cu condiția suspendării licenței de avocat; 3) polița de asigurare, deși se plătește pentru 12 luni, este activă pentru o perioadă mult mai scurtă, dacă a fost procurată între 1 ianuarie și 31 martie a fiecărui an. Petiționarii consideră că responsabili de modificarea legislației în sensul discriminării avocaților pe criteriu de statut profesional, avere, sex și maternitate sînt Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM), dat fiind faptul că anume aceste autorități întocmesc și avizează proiectele de legi în domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală și înaintează propunerile sale Parlamentului ca autorități publice de specialitate.
- 6.2 Pe parcursul examinării plîngerii, Consiliul a depistat și încă un aspect presupus discriminatoriu, care reiese din legislație, și anume faptul că femeile avocate nu beneficiază de polița de asigurare medicală gratuită pe timpul îngrijirii copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în comparație cu femeile angajate în câmpul muncii a căror contract individual de muncă este suspendat în legătură cu îngrijirea copilului de pînă la vîrsta de 3 ani.
- 6.3 Consiliul reamintește, că atît legislația națională (art. 15 alin.(1) și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității), cît și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții v. Republica Cehă par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par.91-92, Timishev v. Rusia par.57) prevede o regulă specială

referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: *sarcina probei trece la pîrît atunci cînd solicitantul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu*. Deci, atîta timp, cît petiționarul nu prezintă dovezi care stabilesc prezumția de discriminare, reclamatul nu trebuie să probeze contrariul.

- 6.4 Reie ind din alegațiile expuse în plîngeri, pentru a proba discriminarea petiționarii urmau să prezinte fapte care ar ar ta:
- 1) tratamentul mai puțin favorabil (excludere, deosebire, etc.) aplicat de reclamați faț de petiționari
 - 2) în comparație cu alte persoane (un grup de persoane)
 - 3) cu care petiționarii se afl în situație analogic , și
 - 4) criteriu protejat
- 6.5 Analizînd reclamațiile petiționarilor faț de CNAM și Ministerul S n t ții, Consiliul constată că aceștia au stabilit prezumția discriminării cu privire la 3 situații, și anume: 1) discriminarea pe statut profesional și avere la determinarea costului polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, fără reducere, fiind egalați cu notarii și executorii judecătorești; 2) discriminarea pe criterii de statut profesional, sex, maternitate pentru femeile avocate obligate să prezinte dovada suspendării licenței de avocat pentru a beneficia de polița de asigurare medicală obligatorie gratuit pe perioada maternității, nașterii și l uziei, fiind egalate cu femeile îns rcinate neangajate în cîmpul muncii; și 3) discriminarea femeilor avocate în dreptul de a beneficia de polița de asigurare medicală gratuit pe timpul îngrijirii copilului pîn la vîrsta de 3 ani, în comparație cu femeile angajate în cîmpul muncii a c ror contract individual de muncă este suspendat în leg tur cu îngrijirea copilului de pîn la vîrsta de 3 ani. Cît prive te reclamația despre perioada de valabilitate a poliței de asigurare medicală obligatorie, achitat între 01 ianuarie și 31 martie, Consiliul nu a dispus de informații și probe care să susțină această practică discriminare anume avocații.
- 6.6 Consiliul reaminte te c principiul egalității care tratament egal a persoanelor în situații egale și tratament diferit a persoanelor în situații diferite. Avocații corecți au menționat că ei nu sînt în situație egală cu notarii și executorii judecătorești din 2 motive: competența teritorială și tarife / onorarii minime a ultimilor, aprobate prin hot rîrile Guvernului Republicii Moldova. În analiza sa, Consiliul începe de la identificarea naturii profesiei de avocat, notar și executor judecătorec, pentru a identifica similitudinile sau diferențele, dac există. Consiliul observă că notarul este o instituție publică de drept abilitată să asigure îndeplinirea actelor notariale în numele Republicii Moldova, iar Actul notarial este de autoritate publică (Art. 2 și 3 alin(2) Legea nr. 1453 cu privire la notariat). Executorul judecătorec este o persoană fizică investită de stat cu competență de a îndeplini activități de interes public și în exercitarea atribuțiilor de serviciu, executorul judecătorec este exponentul puterii de stat (Art. 2 Legea nr. 113 privind executorii judecătorești). Profesia de avocat îns , conform Legii nr. 1260 cu privire la avocatură , este exercitată de persoane calificate și abilitate să pledeze și să acționeze în numele clienților și , fiind o profesie liberă și independentă cu funcționare autonomă . Așadar, diferența dintre avocați, pe de o parte, și notari și executori judecătorești, pe de alta, constă anume în natura profesiei exercitate. Atît notarii, cît și executorii judecătorești sînt exponenți a puterii de stat și acționează cu împuternicirea statului, de aici și reglementarea prin act normativ a competenței teritoriale și a tarifelor / onorariilor minime a acestora.
- 6.7 Odată stabilit faptul că avocații și notarii cu executorii judecătorești sînt în situații diferite prin lege, Consiliul va analiza dac această diferență a fost sau nu tratată diferit. Din susținerile petiționarilor, Consiliul observă că avocații, la fel ca și notarii și executorii judecătorești, sînt excluși din posibilitatea de a procura polița de asigurare medicală obligatorie cu reducere. În opinia Consiliului această constituie tratament egal (excluderea posibilității) a celor trei grupuri de persoane, pe care Consiliul deja i-a găsit ca fiind în situații diferite. Reclamații, care trebuiau să prezinte o justificare obiectivă și rezonabilă tratamentului egal aplicat persoanelor aflate în situație diferită , au ales tactica negării existenței unui tratament egal faț de avocați, notari și executori judecătorești la determinarea costului polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală , fără reducere. Consiliul reaminte te c sarcina de a proba că nu a existat un tratament discriminatoriu îi revine reclamaților, iar eșecul de a prezenta o justificare obiectivă și rezonabilă tratamentului aplicat va rezulta inevitabil în constatarea discriminării. În lipsa unei justificări, Consiliul nu poate decît să constate discriminarea avocaților pe criterii de statut

profesional și avere la determinarea costului polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, fără reducere.

- 6.8 Cît privește a doua reclamație, și anume *c femeile avocate sînt discriminate pe criterii de statut profesional, sex și maternitate pentru că sînt obligate să prezinte dovada suspendării licenței de avocat pentru a beneficia de polița de asigurare medicală obligatorie gratuit pe perioada maternității, nașterii și l uziei, fiind egale cu femeile îns rcinate neangajate în cîmpul muncii*, Consiliul atrage atenția asupra unei formulări incorecte cum este "avocați neangajați" din pct. 2 Anexa 2 la Legea 1593. Mai sus, Consiliul a citat prevederile Art. 1 din Legea nr. 1260 cu privire la avocatură, coroborate cu prevederile Art.12 din aceeași lege care indică dreptul de a desfășura activitatea de avocat după susținerea examenului, primirea licenței, depunerea jurmîntului și înregistrarea unei forme de organizare a activității de avocat în condițiile Art. 32 din aceeași lege. Atît timp cît nu intervine una din condițiile de suspendare a activității de avocat, indicate la Art. 13 Legea nr. 1260, avocatul este activ și desfășurarea propriei activități. Obligarea femeilor avocate să suspende licența de avocat, adică să suspende activitatea de avocat atunci cînd Art. 13 din Legea nr. 1260 cu privire la avocatură printre temeiurile de suspendare nu prevede maternitatea, nașterea și l uzia, constituie tratament discriminatoriu pe criteriu de statut profesional a femeiei avocat. Corect au indicat petiționarele Veronica Mihailov-Moraru și Violeta Gașoi că o avocată contribuie în fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală prin procurarea poliței la preț maximal pe parcursul mai multor ani de activitate, înainte și după nașterea copilului său, și este nejustificat negarea asistenței medicale la survenirea riscului asigurat – maternitatea, nașterea și l uzia din contul poliței medicale gratuite. Consiliul notează că situația avocatei îns rcinate nu este egală cu femeia neangajată îns rcinată, ultima neavînd contribuții la fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală similare celei a unei avocate. Ele sînt în situații diferite și trebuie să fie tratate în mod diferit. Consiliul notează că Ministerul Sănătății și CNAM-ul au cerut să explice Consiliului necesitatea și legalitatea acestei abordări față de femeile îns rcinate avocate. Consiliul a apelat linia fierbinte a CNAM-ului și a reconfirmat că avocatele îns rcinate trebuie să prezinte dovada suspendării activității pentru a beneficia de poliță medicală gratuit pe durata maternității, nașterii și l uziei. Un tratament discriminatoriu nejustificat.
- 6.9 Cît privește cea de a treia reclamație, și anume *discriminarea femeilor avocate în dreptul de a beneficia de polița de asigurare medicală gratuit pe timpul îngrijirii copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în comparație cu femeile angajate în cîmpul muncii a căror contract individual de muncă este suspendat în legătură cu îngrijirea copilului de pînă la vîrsta de 3 ani*, Consiliul observă aceeași atitudine discriminatorie și nejustificată a reclamațiilor care eronat utilizează formularea de "avocați neangajați" în loc de termenul "Asiguratul". După cum a explicat Consiliul mai sus, cu referire la prevederile Legii nr. 1260 cu privire la avocatură, obligatorii, de altfel, și pentru reclamații și care urmează să fie aplicate în sincron cu legislația în domeniul asigurărilor obligatorii în medicină, avocatul a cărui licență de activitate nu este suspendată nu poate fi considerat "neangajat". Cel mai potrivit, pentru astfel de situații, este termenul "Asiguratul", adică persoana care se asigură de riscurile îmbolnăvirii prin procurarea poliței de asigurare medicală obligatorie. Din conținutul reclamației expuse mai sus, reiese că dacă femeia cu copil pînă la vîrsta de 3 ani este avocat, ea nu va beneficia de poliță medicală gratuită, iar dacă este angajată în cîmpul muncii, dar cu contractul individual de muncă suspendat, ea va beneficia de polița gratuită. Deși în ambele situații femeia este mamă și îngrijește de un copil pînă la vîrsta de 3 ani, deci o situație egală, ele sînt tratate diferit în dependență de statutul profesional. Din motive neclare pentru Consiliul, reclamații nu aplică principiul proporționalității și al egalității, ambele femei avînd statut de "Asigurat", pentru a determina cota contribuției în fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală și cota beneficiilor la care ambele femei au dreptul, ci prin metoda excluderii nejustificate, neagă unei femei dreptul la poliță de asigurare medicală obligatorie gratuită doar din motiv că desfășoară activitatea de avocat. O astfel de abordare nu este susținută de vreo justificare obiectivă și rezonabilă, fiind în contradicție și cu principiile de protecție a maternității și a copilului. Consiliul înțelege că aceeași situație are loc și în privința b rbaților care îngrijesc un copil de pînă la 3 ani și desfășoară activitatea de avocat.

Astfel, conducându-ne de prevederile Art. 1, 2, 3, 4, 8, 13, 14, 15, 19 și 20 din Legea nr. 121 privind asigurarea egalității, fiind împuternicit să formuleze recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor,

CONSILIUL, ÎN UNANIMITATE, DECIDE:

1. Faptele expuse în plîngere reprezintă discriminare pe statut profesional și avere la determinarea costului polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru avocați, după cum este definit în Art.1, 2 și 8 al Legii nr. 121 privind asigurarea egalității.
2. Faptele expuse în plîngere reprezintă discriminare pe statut profesional pentru femeile avocate obligate să prezinte dovada suspendării licenței de avocat pentru a beneficia de polița de asigurare medicală obligatorie gratuit pe perioada maternității, nașterii și lăuziei, după cum este definit în Art.1, 2 și 8 al Legii nr. 121 privind asigurarea egalității.
3. Faptele expuse în plîngere reprezintă discriminare pe statut profesional pentru avocați în dreptul de a beneficia de polița de asigurare medicală gratuit pe timpul îngrijirii copilului pînă la vîrsta de 3 ani, după cum este definit în Art.1, 2 și 8 al Legii nr. 121 privind asigurarea egalității.
4. Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină vor revizui politicile și actele normative în domeniul asigurării obligatorii în medicină pentru a exclude situațiile discriminatorii indicate la punctele 1, 2 și 3 în această decizie.
5. Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină va ține cont de opinia Uniunii Avocaților din Republica Moldova la modificarea politicilor și a actelor normative în domeniul asigurării obligatorii în medicină cu privire la avocați.
6. Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină vor comunica Consiliului despre acțiunile întreprinse pentru asigurarea executării acestei decizii, în termen de 10 zile de la recepționarea acesteia.
7. Avocații, care se regăsesc în oricare din situațiile analizate în această decizie și constatate ca fiind discriminatorii, sînt în drept să fac uz de prevederile Art. 18 Legea nr. 121 privind asigurarea egalității pentru remedierea încălcării drepturilor sale. Astfel de cereri nu se supun taxei de stat.
8. O copie a prezentei decizii se va comunica părților și va fi făcut public pe adresa www.egalitate.md.
9. Decizia este cu drept de atac în procedura contenciosului administrativ, conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Oxana GUMENNAIA – Președinte

Lidia Ropot – Secretara Consiliului